

**Zespół Szkół Ekonomicznych
w Brzozowie**

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JĘZYKÓW OBCYCH**

Dokumenty określające przedmiotowy system oceniania

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. z późniejszymi zmianami;
- Wewnątrzszkolny system oceniania.
- Nowa podstawa programowa

Założenia ogólne

Zgodnie z nową podstawą programową głównym celem kształcenia językowego jest umiejętność skutecznego porozumiewania się w języku obcym, w mowie i piśmie. Najważniejsze jest więc, aby uczeń posiadał umiejętność osiągania różnych celów komunikacyjnych, a poprawność językowa, pomimo swojej istotnej roli, nie jest już nadrzędnym celem dydaktycznym. Uczeń powinien również nabyć umiejętność uczenia się, kompetencji informatycznej, społecznej i obywatelskiej oraz świadomości kultury i umiejętność wyrażania jej.

Na IV etapie edukacyjnym warunkiem rozwijania umiejętności językowych jest zapewnienie uczniowi kontynuacji nauki języka obcego nowożytnego nauczanego na poprzednim etapie kształcenia. Aby osiągnąć ten cel istotna jest nauka w grupach o zbliżonym poziomie zaawansowania językowego uczniów, zapewnienie uczniom kontaktu z autentycznym językiem poprzez stały dostęp do autentycznych materiałów (filmy, gazety, czasopisma, Internet, literatura piękna, publikacje itd.). Aby zrealizować w pełni założenia nowej podstawy programowej lekcje języków obcych powinny odbywać się w salach wyposażonych w pomoce tj. słowniki, pomoce wizualne, odtwarzacz CD, płyty do nauczania języka, dostęp do łącza internetowego.

Celem oceniania przedmiotowego jest informowanie ucznia i jego opiekunów prawnych o postępach nauce, motywowanie do systematycznej pracy oraz monitorowanie przez nauczyciela jego postępów edukacyjnych.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności

Prace pisemne sprawdzają następujące kompetencje: znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, sprawność pisania, sprawność słuchania ze zrozumieniem oraz sprawność czytania ze zrozumieniem.

- 1. Pisemna:** sprawdziany i testy różnego typu, kartkówki, wypracowanie na podany temat, praca domowa, dodatkowo oceniana jest twórczość własna (projekty);
 - przez sprawdzian rozumie się dłuższą, przekrojową formę kontroli osiągnięć ucznia, obejmującą czas całej godz. lekcyjnej i sprawdzającą opanowanie przez ucznia większej partii materiału (kilku lub kilkunastu jednostek lekcyjnych);

- przez kartkówkę rozumie się krótką formę kontroli osiągnięć ucznia, obejmującą materiał maksimum 3 ostatnich lekcji i trwającą nie dłużej niż 15 minut. W tej formie odpowiedzi nie przewiduje się otrzymania oceny celującej.

2. Ustna: odpowiedź ustna, aktywność ucznia na lekcji.

Uczeń oceniany jest więc na podstawie:

- aktywności;
- pisemnych prac klasowych;
- krótkich testów leksykalno-gramatycznych (kartkówek);
- rozumienia ze słuchu;
- rozumienia tekstu czytanego;
- tworzenia wypowiedzi pisemnych;
- odpowiedzi ustnych;
- udziału w projektach edukacyjnych, w tym konkursach, olimpiadach i innych przedsięwzięciach;
- prac domowych;
- czytania na głos (adekwatnie do etapu nauczania);
- dyktand (adekwatnie do etapu nauczania);
- umiejętności wykorzystania technik samodzielnej pracy (adekwatnie do etapu nauczania).

Ocenę ze sprawdzianów, testów zapisuje się w dzienniku lekcyjnym kolorem czerwonym.

Procedury wystawiania ocen

- Uczeń ma prawo do systematycznej kontroli i oceny swoich postępów w różnych formach pisemnych i ustnych.
- Na początku każdego roku szkolnego dokonuje się diagnozy wstępnej poziomu wiedzy i umiejętności.
- Ocena śródroczna i końcoworoczna odzwierciedla umiejętności i wiedzę ucznia w zakresie wszystkich sprawności językowych, tj. mówienia, pisania, czytania i słuchania.

- Ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.
- Przy ocenianiu bieżącym, śródrocznym i końcoworocznym stosuje się skalę ocen: 6,5,4,3,2,1; pomocniczo w bieżącym ocenianiu plusy i minusy.
- Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i rocznej jest uzyskanie co najmniej 3 ocen cząstkowych z różnych rodzajów aktywności (np. sprawdzian pisemny, kartkówka, wypowiedź ustna, zadanie domowe).
- Dodatkowym sposobem ocenia jest wprowadzenie plusów, które mogą (ale nie muszą) być wprowadzone jako forma odnotowywania aktywności uczniów na lekcji i innych pożądanych postaw i zachowań. W momencie gdy uczeń otrzyma trzy plusy równoważy się to z otrzymaniem przez ucznia oceny bardzo dobrej z aktywności.
- Z wymaganiami edukacyjnymi, wynikającymi z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach i częstotliwości sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia, nauczyciel zapoznaje uczniów na pierwszej lekcji roku szkolnego.
- Ocena pracy ucznia na lekcjach uwzględnia również: pracę indywidualną, tj. aktywność na lekcji, pracę zgodną z poleceniami nauczyciela, wysiłek włożony w wykonanie zadania, pracę w parach i grupach, tj. równy udział w ćwiczeniu każdego ucznia, używanie języka obcego w ćwiczonych dialogach, pomoc koleżeńską w przypadku trudności z wykonaniem zadania, pracę projektową w grupach, tj. produkt końcowy, jak i proces jego przygotowania, np. wykorzystanie źródeł, współpracę w grupie, podział ról, rozplanowanie czasu itp.
- Ocena śródroczna / końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. O ocenie śródrocznej i rocznej decyduje hierarchia ważności ocen cząstkowych, uwzględniająca wiedzę i obowiązujące formy aktywności oraz terminowe wywiązywanie się ucznia z wykonywania zadanych prac w danym semestrze. Pod uwagę należy wziąć również to, czy następuje spadek, czy wzrost osiągnięć ucznia. Oceny z prac klasowych, sprawdzianów oraz odpowiedzi ustnych mają tutaj ważące znaczenie.

Inne ustalenia

- Prace pisemne są przechowywane przez nauczyciela. Mogą być udostępniane zainteresowanym rodzicom podczas zebrań rodziców oraz w trakcie kontaktów indywidualnych.
- Uczeń jest na bieżąco informowany o uzyskanych ocenach i postępach w nauce.
- Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem z zapisem w dzienniku, natomiast kartkówki mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia.
- Uczeń może przygotowywać się do sprawdzianu, wykonując ćwiczenia powtórzeniowe zawarte w części ćwiczeniowej podręcznika oraz na płycie CD dołączonej do niego, względnie na stronach internetowych stosowanych podręczników oraz dokonując samooceny.
- W danym semestrze uczeń może być jeden raz nieprzygotowany do lekcji bez ponoszenia konsekwencji. Fakt ten uczeń zgłasza nauczycielowi na początku lekcji. Nauczyciel odnotowuje datę takiego nieprzygotowania w dzienniku. W pozostałych przypadkach uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Po dłuższej nieobecności (minimum tydzień) uczeń jest zobowiązany uzupełnić zaległy materiał w przeciągu 1 tygodnia. Nieprzygotowanie do lekcji wynikające z dłuższej nieobecności uczeń musi zgłosić nauczycielowi na początku lekcji.

Zasady poprawiania ocen

- Nauczyciel ma obowiązek oddać poprawione prace pisemne w terminie dwóch tygodni (w przypadkach losowych termin może ulec przesunięciu).
- Uczniowie otrzymują poprawione prace pisemne do wglądu na lekcji i wówczas mogą wyjaśnić wątpliwości dotyczące oceny.
- W przypadku nieobecności na sprawdzianie pisemnym lub kartkówce uczeń powinien napisać je w terminie do dwóch tygodni w czasie ustalonym przez nauczyciela.
- Każdą ocenę z prac pisemnych uczeń może poprawić raz w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od terminu oddania prac do wglądu. Poprawiona ocena jest stawiana obok

oceny poprawianej. W przypadku otrzymania kolejnej oceny niedostatecznej lub takiej samej nie jest ona wpisywana do dziennika, a próbę poprawy zaznaczamy , /- ‘.

- Na prośbę ucznia nauczyciel ustala termin i sposób poprawy innych ocen z prac pisemnych.
- O terminie i sposobie poprawy oceny z odpowiedzi ustnej decyduje nauczyciel.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Osiągnięcia ucznia są oceniane w zakresie czterech podstawowych sprawności językowych:

- rozumienia ze słuchu
- rozumienia tekstu czytanego
- mówienia
- pisania.

Skala procentowa stosowana przy ocenianiu prac pisemnych (nie dotyczy kartkówek):

100% - 96%	celujący
95% - 86%	bardzo dobry
85% - 71%	dobry
70% - 50%	dostateczny
49% - 30%	dopuszczający
29% - 0%	niedostateczny

Skala procentowa stosowana przy ocenianiu kartkówek:

100% -90%	bardzo dobry
89% - 71%	dobry
70% - 50%	dostateczny
49% - 30%	dopuszczający
29% - 0%	niedostateczny

OCENA „CELUJĄCY”

może być postawiona uczniowi, którego wiedza i umiejętności wykraczają poza program nauczania w danej klasie. Uczeń pracuje samodzielnie, wykorzystuje świadomie poznane techniki i metody pracy, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami we wszystkich czterech sprawnościach językowych, wykonuje ćwiczenia o wysokim stopniu trudności. Ocenę celującą otrzymuje również uczeń mający osiągnięcia na olimpiadach z języka obcego. Ocena „celujący” cząstkowa może być postawiona za szczególne osiągnięcia w wybranych zakresach aktywności.

OCENĘ „BARDZO DOBRY”

otrzymuje uczeń, który rozwija wszystkie sprawności językowe i z poszczególnych sprawności w ciągu roku otrzymał oceny bardzo dobre (czasami dobre). Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, potrafi zastosować posiadaną wiedzę w nowych sytuacjach.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Uczeń:

- rozumie kierowane do niego wypowiedzi rodzimych użytkowników języka;
- jest w stanie zrozumieć informacje mówiona w normalnym tempie przy niewielkich zakłóceniach (np. komunikat na dworcu), ogólny sens tekstów mówionych w radio, telewizji;
- domyśla się sensu wypowiedzi zawierającej nieznanne lub niezrozumiałe elementy na podstawie kontekstu, informacji pozajęzykowych i wiedzy ogólnej;
- rozumie sytuacje komunikacyjne/dialogi.

CZYTANIE

Uczeń:

- rozumie często spotykane popularne napisy i ogłoszenia;
- rozumie globalne teksty z życia codziennego – potrafi określić w nich słowa kluczowe;
- rozumie proste teksty literackie (baśnie, opowiadania);
- rozumie, korzystając ze słownika, fragmenty tekstów fachowych;
- wyszukuje w tekście potrzebna informacje lub szczegół;

- przy czytaniu stosuje poprawnie fonetykę i intonację.

MÓWIENIE

Uczeń potrafi:

- formułować krótkie i dłuższe wypowiedzi na określony temat z zastosowaniem poznanego słownictwa popełniając niewielkie błędy językowe, które nie mają wpływu na zrozumienie wypowiedzi;
- wyrazić i uzasadnić swoje zdanie;
- zachować poprawność fonetyczną swoich wypowiedzi;
- rozumieć i reagować na wypowiedzi rodzimych użytkowników języka;
- podtrzymać krótką rozmowę na określony temat;
- dysponuje dużym zakresem słownictwa i praktycznie je wykorzystuje.

PISANIE

Uczeń potrafi:

- poprawnie zapisać usłyszane znane mu słowa, a niekiedy nawet słowa, których nie zna;
- pisemnie przekazać krótką informację;
- sformułować list, zaproszenie, prośbę;
- wyrazić pisemnie własną opinią na określony temat;
- notować uzyskane informacje;
- napisać prace zawierająca pełne zdania proste, złożone struktury leksykalne i gramatyczne, poznane słownictwo;
- poprawnie stosować zasady ortografii i interpunkcji.

OCENĘ „DOBRY”

otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wiadomości określone programem nauczania dla danej klasy, jest aktywny, zna poprawnie treści nauczania w następującym zakresie:

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Uczeń:

- przekazuje treść usłyszanych tekstów (ogólnie);
- prawidłowo identyfikuje osoby, miejsce i czas;
- rozumie główne problemy zawarte w prezentowanych materiałach;
- rozumie i prawidłowo reaguje na polecenia nauczyciela.

CZYTANIE

Uczeń potrafi:

- zrozumieć popularne napisy i ogłoszenia;
- znaleźć potrzebne informacje w tekście, a w razie potrzeby posłużyć się słownikiem;
- zrozumieć proste teksty o charakterze użytkowym, np. przepisy, rozkład jazdy itp.;
- stosować w miarę poprawną fonetykę.

MÓWIENIE

Uczeń potrafi:

- poprawnie językowo reagować na wypowiedzi rozmówcy;
- przeważnie przekazać wiadomość, popełniając niekiedy niewielkie błędy;
- posiada duży zakres słownictwa;
- umie w prosty sposób wypowiedzieć się w formie dialogowej i monologicznej;
- poprawnie wymawiać większość dźwięków typowych dla danego języka.

PISANIE

Uczeń potrafi:

- poprawnie zapisać usłyszane znane mu słowa;
- napisać zadanie zawierające pełne zdania i struktury leksykalne i gramatyczne, ale popełnia niewielkie błędy;
- zanotować istotne wiadomości, sporządzić krótką notatkę;
- przeważnie posługuje się poprawną pisownią i interpunkcją.

Uczeń w stopniu dobrym opanował słownictwo poznane na lekcjach i potrafi się nim posługiwać, czasami może mieć niewielkie trudności z zachowaniem poprawności gramatycznej.

OCENĘ „DOSTATECZNY”

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej. Wykonuje jedynie typowe zadania o średnim stopniu trudności. Uczeń nie wykazuje zainteresowania przedmiotem, jest mało aktywny na lekcji, opanował treści nauczania w następującym zakresie:

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

- Z reguły rozumie najczęściej stosowane polecenia nauczyciela wydawane na lekcji, zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych rozmów/dialogów;
- rozumie proste pytania i odpowiedzi, np. pytania o dane personalne;
- potrafi rozróżnić większość dźwięków.

CZYTANIE

- Na ogół rozumie lub domyśla się treści popularnych napisów i ogłoszeń;
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozumie całościowo proste zdania i sformułowania;
- na podstawie ilustracji, graficznych wyróżnień tekstu, zdjęć, schematów itp. potrafi domyśleć się treści i ogólnego sensu danego tekstu, nie potrafi wyszukać informacji szczegółowych;
- potrafi poprawnie wymówić jedynie niektóre dźwięki w czasie czytania znanych tekstów.

MÓWIENIE

- Potrafi odpowiadać na proste pytania;
- ma trudności w swobodnym komunikowaniu się;
- posługuje się językiem w miarę poprawnie, może popełniać zauważalne błędy w swoich wypowiedziach;

- dysponuje ograniczonym zakresem słownictwa;
- może mieć trudności z wymową i akcentem.

PISANIE

- Może mieć trudności z pisaniem tekstu słyszanego;
- w zadaniu pisemnym zawiera jedynie część poznanych struktur, ubogie słownictwo;
- przepisuje poprawnie zdania z tablicy;
- może mieć trudności w stosowaniu prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Uczeń opanował zakres słownictwa pozwalający jedynie na budowanie prostych, krótkich zdań z uwzględnieniem podstawowych zasad gramatycznych.

OCENĘ „DOPUSZCZAJACY”

otrzymuje uczeń, który ma znaczne braki w opanowaniu materiału określonego programem nauczania w danej klasie, ale braki te nie przekraczają możliwości ucznia w uzyskaniu podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki. Uczeń wykonuje jedynie najprostsze i podstawowe polecenia o niewielkim stopniu trudności. Dopuszcza się wyraźną pomoc nauczyciela w uzyskiwaniu pozytywnych wyników.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

- Od czasu do czasu rozumie ogólny sens prostych dialogów;
- rozumie często używane przez nauczyciela zwroty i polecenia, czasem poprawnie na nie reaguje;
- rozumie najprostsze pytania kierowane bezpośrednio do niego;
- czasem potrafi rozróżnić niektóre dźwięki;
- jest w stanie rozróżnić dany język od innych języków obcych.

CZYTANIE

- Tylko przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrozumieć krótki tekst;
- czasem przy pomocy graficznych wyróżnień tekstu i słówek podobnych do polskich rozumie proste teksty;

- czyta poprawnie tylko niektóre, często powtarzające się wyrazy, może popełniać błędy w wymowie.

MÓWIENIE

- Potrafi odpowiadać jedynie na najprostsze pytania, może przy tym popełniać błędy zarówno gramatyczne, jak i fonetyczne;
- dysponuje ograniczonym słownictwem;
- może mieć trudności z budowa prostych zdań;
- może mieć trudności z poprawną wymową i akcentem;
- może mieć trudności w nawiązaniu i podtrzymaniu krótkiego dialogu.

PISANIE

- Potrafi odpisać w miarę poprawnie zdanie z tablicy;
- ma trudności z napisaniem samodzielnie kilku poprawnych zdań;
- w zdaniu zawiera niewielką część poznanych struktur i ubogie słownictwo, może to robić błędnie;
- ma ogromne problemy z właściwym stosowaniem zasad ortografii i interpunkcji.

Uczeń taki opanował elementarna ilość słownictwa oraz najprostsze zasady gramatyczne określone w programie nauczania w danej klasie, co w znacznym stopniu ogranicza jego aktywny udział w lekcji i możliwości kształcenia wszystkich sprawności językowych; uczeń potrafi udzielić najprostszyc informacj o sobie.

OCENĘ „NIEDOSTATECZNY”

otrzymuje uczeń, który nie opanował podstaw językowych zawartych w programie nauczania w danej klasie, wykazuje brak podstawowej znajomości słownictwa i struktur gramatycznych, wskutek czego buduje zdania całkowicie niepoprawnie, popełnia rażące błędy fonetyczne uniemożliwiające komunikację; jego wypowiedzi są całkowicie niezrozumiałe. Uczeń odmawia wypowiedzi lub wykonania ćwiczenia.

Opracowanie:

nauczyciele j. niemieckiego: D. Pelechowicz, M. Haduch, S. Wrona

nauczyciel j. angielskiego: A. Koszyła

nauczyciel j. rosyjskiego: M. Gromada